Valtiovarainministeriö NEUVOSTORAPORTTI VM2015-00268

KVS Ikonen Susanna(VM), Morén Pekka(VM), Haanpää Tiina(VM)

13.05.2015

JULKINEN

Asia
Ecofin-neuvosto 12.5.2015; Yhteenvetoraportti

Kokous
Talous- ja rahoitusasiat -neuvosto 12.05.2015

Ecofin-neuvoston asialistalla oli tilannekatsaus Euroopan strategisten investointien rahastosta käytäviin trilogineuvotteluihin, josta odotetaan yhteisymmärrystä kesään mennessä. Neuvosto myös hyväksyi päätelmät makrotaloudellisten epätasapainojen syvällisistä analyyseistä ja ikääntymisraportista. Lisäksi kokouksessa vaihdettiin näkemyksiä rakenteellisten uudistusten toimeenpanosta, sekä kuultiin yhteenvedot Riian epävirallisen Ecofinin ja Washingtonin G20-valtiovarainministereiden ja keskuspankkiirien kokouksista.

Euroryhmä arvioi Kreikan ohjelman etenemistä, sai tietoa Irlannin talouden kehityksestä, kuuli komission esittelyn kevätennusteestaan, ja keskustelivat finanssipolitiikan kansallisista kehikoista liittyen kasvuun ja työllisyyteen. Lisäksi kokouksessa oli esillä EMU:n kehittämisen valmistelutyöt.

Euroopan investointiohjelma

Euroopan investointiohjelmaan liittyvästä Euroopan strategisten investointien rahastosta (ESIR) on parhaillaan käynnissä trilogineuvottelut Euroopan parlamentin kanssa. Puheenjohtaja kertoi, että tapaamisia on tähän mennessä ollut kolme ja ne on käyty hyvässä hengessä. Tavoitteena on edelleen, että yhteisymmärrys löytyy ennen kesää. Suurimmat näkemyserot vallitsevat takuurahaston rahoittamisessa ja hallinnossa. Rahaston tuoman lisäarvon, yleisten tavoitteiden ja kelpoisuuskriteerien osalta neuvotteluosapuolet ovat lähellä toisiaan.

Komission varapuheenjohtaja Katainen totesi, että ESIR on saanut hyvää palautetta käynnissä olevan kiertueen tiimoilta ja kiitti myös maita, jotka ovat ilmoittaneen kontribuutioistaan. Uskottavuuden kannalta on keskeistä, että rahoitus on etupainotteista. Katainen myös totesi, että ESIR on osa laajempaa suunnitelmaa, sillä myös investointien esteiden purkaminen ja yleinen investointi-ilmapiiri ovat keskeisessä asemassa.

Keskustelussa todettiin jo aiemminkin esiin tuotuja huomioita. Usea maa totesi, että rahoituksen kohdalla tulee tukeutua komission esitykseen mahdollisimman pitkälle, vuosittainen prosessi toisi epävarmuutta ja kustannuksia. Muuten puheenvuoroissa nostettiin esille mm. hallinnon tehokkuus, politisoitumisen välttäminen, sekä valtionapuasiat, jonka osalta Katainen totesi olevansa luottavainen, että hyvä ratkaisu löydetään. Puheenjohtaja päätti keskustelun toteamalla, että Euroopan parlamentilla on tärkeä rooli rahoituskysymyksissä. Yhteisymmärrys on löydettävissä kesään mennessä.

Riian epävirallisen Ecofinin seuranta

Puheenjohtaja kertasi Riian kokouksen keskusteluita, joita hän piti hyvinä. Rakenneuudistusten implementointi on usein haasteellista, vaikka niihin liittyy pitkän aikavälin hyötyjen lisäksi lyhyen aikavälin positiivisia vaikutuksia. Uudistusten tiellä tulee edelleen jatkaa edistämällä mm. sisämarkkinoiden syventämistä, sääntelyn ennustettavuutta ja investointien esteiden purkamista. Hanke pääomamarkkinaunionista katsottiin Riian keskusteluissa tärkeäksi. Pääomamarkkinaunioniin liittyy pidemmän aikavälin uudistusten lisäksi lyhyemmän aikavälin tavoitteita, erityisesti koskien arvopaperistamista ja esitedirektiiviä. Julkisen konsultaation aikaraja menee umpeen 13.5. ja puheenjohtaja ilmoitti odottavansa komission suunnitelmaa jatkotoimista.

Eurooppalainen ohjausjakso

Komissio julkaisi viime vuoden lopulla vuotuisen varoitusmekanismiraportin, jonka yhteydessä todettiin, että kuudentoista maan kohdalla tulee tehdä syvälliset analyysit. Nämä julkaistiin alkuvuodesta, jonka jälkeen niitä on käsitelty työryhmä- ja komiteatasolla. Talous- ja rahoituskomitean puheenjohtaja totesi, että mailla on yhteneväiset näkemykset olemassa olevista haasteista ja korosti maakohtaisten suositusten merkitystä osana eurooppalaista ohjausjaksoa. Hän myös painotti suositusten implementoinnin tärkeyttä. Komissio kävi läpi syväanalyysien keskeisiä tuloksia ja nosti esille mm. suuret vaihtotaseen ylijäämät, kilpailukykyongelmat ja korkeat velkasuhteet. Rakenneuudistusten osalta tulisikin lisätä vauhtia. Maakohtaisten suositusten toimeenpanon epätasaisuuteen jäsenvaltioiden välillä tulisi kiinnittää huomiota teknisellä tasolla, sekä ohjausjakson yleiseen virtaviivaistamiseen tullaan suhtautumaan vakavasti. EKP painotti myös rakenteellisten uudistusten tärkeyttä lisäten, että huomiota tulisi kiinnittää isojen reformien lisäksi myös pienempiin uudistuksiin. Neuvosto hyväksyi päätelmät.

Ikääntymisraportti

Komissio esitteli raportin, jonka päätulos on, että ikäsidonnaisten menojen kasvu on pienempää verrattuna 2012 tehtyyn arvioon. Haasteita on silti vielä edessä, eikä itsetyytyväisyyteen ole syytä. Neuvoston päätelmät heijastelevat hyvin raportin sisältöä. Euroopan talouspoliittisen komitean puheenjohtaja huomautti, että vaikka kasvuvauhti on nyt arvioitu alhaisemmaksi, niin menot ovat silti kasvamassa tulevina vuosikymmeninä. Tuloksissa on myös suuria eroja maiden välillä. Rakenteellisia uudistuksia siis tarvitaan edelleen. Komission kestävyysraportti on tulossa myöhemmin tänä vuonna. Neuvosto hyväksyi päätelmät.

G20-valtiovarainministereiden ja keskuspankkiirien 16.–17.4.2015 kokouksen seuranta

Puheenjohtaja kävi lyhyesti läpi kokouksen aiheita ja antoi talous- ja rahoituskomitealle mandaatin valmistella seuraavaa G20-kokousta.

Muut aiheet

Neuvoston aamiaisella oli esillä ajankohtaisen taloustilanteen ja edellisen päivän euroryhmän kokouksen lisäksi tilannekatsaus komission tammikuiseen vakaus- ja kasvusopimuksen joustavuus-tiedonantoon, sekä Romanian ennakoiva maksutaseapuun liittyvien ehtojen ja edistymisen seuranta.

Ecofin-neuvoston yhteydessä pidettiin ministeritason dialogi Länsi-Balkanin maiden ja Turkin kanssa. Tavoitteena on yhteistyön syventäminen ja keskustelunaiheina taloustilanne joka on hiljalleen parantumassa. Kokouksessa oli tänä vuonna mukana ensimmäistä kertaa Albania, Bosnia-Hertsegovina ja Kosovo.

Euroryhmä 11.5.2015

1. Kreikka - tilannekatsaus

Euroryhmä arvioi 11.5. kokouksessaan Kreikan ohjelmaa koskevien neuvotteluiden etenemistä Kreikan ja troikka-instituutioiden (EU:n komissio, Euroopan keskuspankki ja Kansainvälinen valuuttarahasto IMF) kesken.

Troikka-instituutiot vahvistivat, että edistystä on saavutettu, mutta keskeisiä kysymyksiä on yhä neuvottelun kohteena. Kreikan ministeri vahvisti, että Kreikka maksaa 12.5. erääntyvän maksuerän IMF:lle. Ministeri kuitenkin korosti, että valtion likviditeettitilanne on vaikea.

Euroryhmä arvioi, että neuvottelut Kreikan kanssa ovat edistyneet Riian kokouksen jälkeen. Toisaalta euroryhmä korosti, että Kreikalta tarvitaan lisäponnistuksia, jotta avoimista kysymyksistä päästään sopuun ajallaan ennen ohjelman päättymistä. Lisäksi todettiin, että euroryhmä päättää mahdollisista maksueristä vasta kun troikka-instituutiot ovat päässeet yhteisymmärrykseen (Staff Level Agreement) väliarvion sisällöstä. Tässä yhteydessä Kreikan taholta odotetaan sitoutumista uudistuksiin, joita maalta vaaditaan ennen kuin sille voidaan maksaa uusia eriä lainaohjelmasta. Euroryhmässä todettiin myös, että neuvotteluja jatketaan 20.2. euroryhmässä sovittujen periaatteiden ja julkilausuman pohjalta.

Euroryhmä piti tärkeänä, että väliarvio saataisiin päätökseen mahdollisimman pikaisesti. Tämän perusteella on varauduttava siihen, että euroryhmä päättää asiasta ennen 18.6 pidettävää seuraavaa euroryhmän kokousta, jos väliarvio valmistuu ennen sitä. Kreikan nykyinen lainaohjelma päättyy kesäkuun lopussa.

Euroryhmä sopi, että neuvottelujen etenemisestä annetaan julkilausuma.

2. Irlanti – ohjelman jälkeinen valvonta

Irlannin sopeutusohjelma päättyi joulukuussa 2013. Komissio teki yhteistyössä Euroopan keskuspankin ja Kansainvälisen valuuttarahaston kanssa kolmannen ohjelman jälkeisen valvontakäynnin Irlannissa 27.4.-1.5. Ohjelman jälkeinen valvonta jatkuu, kunnes maa on maksanut takaisin 75 % saamastaan tuesta. Kokouksessa kuultiin instituutioiden (komission, EKP ja IMF) sekä Irlannin ministerin suullinen arvio Irlannin talouden kehityksestä.

Maan talous on kääntynyt vahvaan kasvuun. Vienti on voimakkaassa kasvussa ja työttömyys on laskenut. Pankkisektorin vakautuminen on jatkunut. Haasteita on kuitenkin edelleen esim. terveydenhuoltosektorin tehokkuuden lisäämisessä.

3. Taloustilanne

Komissio julkaisi kevätennusteensa 5.5. ja esitteli euroryhmässä sen keskeisiä kohtia. Euroopan talousnäkymät ovat ennusteen mukaan talven ennustetta positiivisemmat, mutta Suomen ennustetta oli hieman heikennetty. Kasvun veturina toimii ennen kaikkea yksityinen kulutus, mutta myös investoinnit kääntyvät kasvuun. Talouskasvu saa tukea alhaisesta öljyn hinnasta, EKP:n epätavallisesta rahapolitiikasta ja euron heikkenemisestä. Elpymisen jatkumisen katsottiin edellyttävän lisää investointeja, työpaikkoja ja tuottavuuden lisäämistä. Euroryhmä kävi myös säännönmukaisen keskustelunsa inflaatio- ja valuuttakurssikehityksestä.

4. Temaattinen keskustelu kasvusta ja työllisyydestä – finanssipolitiikan kehikko

Ministerit jatkoivat Riian kokouksessa käytyä keskustelua rakenteellisista uudistuksista keskittyen tällä kertaa finanssipolitiikan kehikkoja koskevaan euroalueen maakohtaiseen suositukseen. 14 euroalueen maata (ei Suomi) on saanut suosituksen koskien finanssipolitiikan kehikoita. Kansallisten finanssipolitiikan kehikkojen avulla ohjataan jäsenmaita harjoittamaan vastuullista ja kestävää finanssipolitiikkaa. Edistyminen suositusten toimeenpanossa on ollut epätasaista.

Keskustelussa pidettiin tärkeänä tehokkaiden kansallisia finanssipolitiikan kehikkoja julkisen talouden vakaudelle, koordinoinnille ja kestävyydelle. Ministerit kertoivat kokemuksiaan uusien kehikkojen vaikutuksesta kansalliseen talouspoliittiseen keskusteluun ja julkisen talouden kehitykseen. Finanssipolitiikan kehikkoja on vahvistettu lähes kaikissa euromaissa. Tähän aiheeseen palataan heinäkuussa 2015 kun komissio tekee arvion finanssipoliittisen sopimuksen päivitystarpeesta.

5. Helmikuun Eurooppa-neuvoston seuranta

Euroryhmä sai selostuksen sherpa-tasolla käynnissä olevasta EMUn kehittämistyöstä. Keskusteluun ei ole tuotu konkreettisia esityksiä, mutta ministereillä oli mahdollisuus esittää näkemyksiään sherpa-keskusteluissa esiin nousseista teemoista. Näitä teemoja olivat mm. Eurooppalaisen ohjausjakson virtaviivaistaminen, rakenteellisten uudistusten tehostaminen, pankkiunionin loppuunsaattaminen ja demokraattisen legitimiteetin parantaminen. Euroryhmän puheenjohtaja ottaa esitetyt näkemykset huomioon osallistuessaan neljän presidentin EMUn kehittämistä koskevan raportin valmisteluun. Raportin on määrä valmistua kesäkuun Eurooppa-neuvostoon.

Suomen edustajat
VMI Rinne, AVS Saarenheimo, PE Vierros-Villeneuve ja virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat
-

Liitteet

Viite

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi